

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

Klasa 45 (4)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Jula 1929.

PATENTNI SPIS BR. 6058

Manojlo Jelinek, činovník, Hradec Králové, Č. S. R.

Stepka.

Prijava od 1. augusta 1927.

Važi od 1. jula 1928.

Pravo prvenstva od 2. augusta 1926. (Čehoslovačka).

Stepke (bučke) do sada poznate imaju vane i unutra konstruktivne mane. Oblik istih uzrokom je, što nije lasko moguće držati potrebnu čistoću, koju gospodarska produkcija i uredna kakvoća masla bezuvjetno zahteva. Ovomu cilju smetao je također zaklop istih u tom pravcu, što je bio namotavan neposredno na trupu posude, unutri posude bile su popreko ili uzduž strčeće čvrste stijene, koje su smetale izvađenju tepenog masla, u uglovima utalozila se je maslena kiselina i druga nečistoća. Osovina prolazila je posudom ili su bili djelovi iste vane na trupu posude pričvršćeni, tako da su šarafi i drugi kovovni dijelovi ulazili i nutrinu posude. Oko kovovnih dijelova utalozila se je nečistoća ili su se ovi okisili, drvo je počelo truhnuti i zaudarati te je time trpjela i kakvoća masla. U posudama koje su bile do sada u porabi izrađivalo se je maslo izbijanjem ili mješanjem tako, da tečaj izbijanja nije bio jednake mjere za sva masna tjelešca i za to je ostalo u stepci mnogo masti, tako da uspjeh nije bio ekonomičan. Maslo se je u vodi pralo i time gubilo je mnogo eteiričkih i aromatičkih tvari, koje inače davaju maslu ugodan tek i osim toga kvarilo se je maslo primješama sadržanim u vodi. Izrađenje masla, odnosno izvađenje nepričuvljene množine vode sadržane u maslu obavljalo se je na taj način, da su maslac premjesili rukama na zdjeli ili sličnim načinom, ili su ga prenijeli na mjesilo ili na-

pokon bili su u istoj, na primjer valjaštoj stepci uzduž umontovani valjci za mjesenje, imajući kovovne sastojine, koje nisu bile pristupne u svrhu čišćenja, tako da je maslo mjeseno na ovaj način došlo u dočicaj sa tvarima škodljivima maslu i teku istog.

Nasuprot tomu osniva se predloženi pronalazak na novom unularnjem i vanjskom uređenju zatvorenog agregata, sposobnog za ekonomičko proizvađanje pouzdano čistog, higieničkog masla.

Prema pronalasku agregat se sastoji od sustava samostalnih posuda 1, 2, koje obuzimaju jedan stanoviti radni prostor, koje su po visini k sebi sklopljene vanjskom učvršćujućom konstrukcijom 3, uređenom za obrtno kretanje oko preke osovine 4, ili se sastoji agregat od dviju prostih samostalnih, otvorima k sebi prikljenjenih skladnih posuda 5, 6 sa pružnim uloškom 7, k sebi stisnutih sapinjačom 8 u spojenoj 9 ili gore prekinutoj 10 učvršćujućoj konstrukciji 11 te tako ne odgovara samo shodno prodrži masla, nego radi svoje jednostavnosti sposoban je da sačuva potpunu čistoću, pošto obje posude svakoga od agregata kao primjer navedenih su vazda jednostavnog oblika i lako pristupne. Dvije posude na primjer oblika odsječenog čunja 12, 13 mogu prilegati k sebi na pr. svojim manjim dolnjim podima, pri čemu se shodno suži prolaz iz jedne posude u drugu, i time se postigne jako rasprskanje i prepadanje tekućine.

Među obje samostalne posude uloži se prolazni dio oblika prečnice 14 ili posude 15, proviđena pružnim zguštajućim ulošcima 7. Kroz jedan ili više otvora 16 srednjeg dijela 15 kod točenja izmjenice prelijeva se odnosno prepada tekućina iz jedne posude 12 u drugu posudu 13, čime se rasprskanje o prečnicu 17 povećava, maslene puhlice se brzo slože i sgušnu u krupicu. Ova srednja čest može imati jedan dio 15 ili više dijelova 20, 21 u svrhu povećanja ili umanjenja prostornog opsega stepke.

Mostni prelaz 16, odnosno prolazno sruženje srednje posude 15 odnosno srednja čest bučke (stepke) može biti proviđena jednom ili više mrežicama 17 u svrhu rezanja valjajuće se maslene grude, i može time riješiti proizvod mlačenice koju zadržaje ili može bifi sa svake strane srednje prolazne česti 15 jedna mrežica 18, 19 na pr. oblika rešetke ili poprečno u prolazu uloženo mjesilo na pr. valjci, u svrhu da se sirevina (mlačenica) izvadi iz tvoreće se maslene grude.

Napokon srednja posuda 15 sastojeća se na pr. od nekoliko prstenaka 20, 21 proviđena je sa svake strane mrežicama 18, 19. Ove mrežice mogu biti izmjenjene pletivom odn. silom za cjeđenje masla, ili drugih tvari ili mogu biti ove mrežice 18, 19 nadomještene i šupljikavim stijenama među koje se ulagaju na pr. tvari, koje se imaju izlužiti (bez oštećenja njihovih etričkih i sličnih lataka vanjskim uticajima), ili šariva za šarenje masla i sl. Prevalenjem stroja opetuje se protjecanje odn. prokapljivanje tekućine.

Prema pronalasku jest unutrašnjost agregata, koja se sastoji od sastava posuda 5, 6, 12, 13 ili od jedne posude 2 i posudovog poklopa 1, proviđena nekoliko poprečno u posudi izvedenim valovima 22 ili skupima valova 23 ili sličnim nastavcima, na pr. i na podu, da se dostigne brže i razmjernije izbijanje što većim doticanjem se tekućine (smetane) stijena i savršeno izgnjećenje masla napadanjem na pr. na izbočene podove 24 proviđene skupom preko stršećih (rešetkastih) valova 25. Izgnjećena mlačenica odtiče onda uslijed napadanja masla na valove 23, koje duboko ulaze u maslene grude, propustom 25. Ove valovite stijene stepke i podovi iste lako se mogu čistiti.

Oblik i materijal posuda prema pronalasku mjerodavan je za način, kako da se riješi stavljanje i učvršćenje posuda 1, 2, 5, 6, 12, 13 u učvršćujuću konstrukciju. Na primjer već napunjena dolnja posuda 2 ili 6 ili 13 stavlja se u učvršćujuću kon-

strukciju 3 ili 9 prilagođenim podom na pr. na križ 26 i hermetički se k njoj pričvršćuje gornja priležeća posuda 1 ili 5 ili 12 razvijenim tlakom sapinjanja 8 ili 11 na pr. šarafom i pripadajućim uređenjem, djelujućim u pravcu visinske osovine na njezin pod u slučaju na križ 26, u koji je usađena. Kod dviju napramnih na pr. staklenih posuda uhvate se podovi istih u učvršćujuću konstrukciju, na pr. među zdjele, podu istih prilagođene oblike, providene pružačom.

Izbijanje obavlja se na način padanja (na drugu stranu), to jest cijeli sadržaj izmjenice pada iz jedne posude u drugu kroz dubinu odnosno kroz prolaz 16 srednje česti 15 sastava, koje su mjere i unutarnji oblik mjerodavne za postignuće ekonomičkog uspjeha izbijane vrste smetana. S početka prepadanje sadržaja polagano je. Tekućina prelijeva se iz posude u posudu i polagano teče po unutarnjoj površini agregata u kosom položaju, da se zapreći pjenjenje. Onda osobitim načinom prepadanja, glavno u posudama po visini hiperboličkog proreza, postigne se skoro okomito padanje, i to tako, da je dolnja posuda sa sadržajem brzim kretanjem za 180° podignula i u ovom trenutku je gibanje bučke umanjeno ili na kratko doba zaustavljeno. Visinom prednje posude 15 odnosno 20 i 21 regulira se duljina radnog prostora i prolaz sadržaja. Oblikom prolaza 14 prednje posude regulira se rasprskanje, trljanje i brzina prolazećeg sadržaja. Poslije svršenog izbijanja ispušta se mlačenica iz stepke, na pr. kroz propust 25, te se onda maslena tvar, bez pranja vodom, gnjeći žestokim padima na pod dolnje posude, gdje skup strmih valova 23 odnosno nožnih nastavaka ulazi odn. urezuju se duboko u maslenu tvar i time voda prska iz maslene tvari a preko izdubljenog poda 24 teče na okrajke, te onda curi kroz propust 25 van iz aggregata. Iza potrebnog broja prepadanja maslene tvari izvadi se maslo iz radnog prostora te je sposobno za ličenje. Tako se može postignuti maslo sa dozvoljenim sadržajom vode, da se postigne trajnije maslo.

Patentni zahtevi:

1. Stepka (bučka) u tom slučaju posuda za izbijanje masla uložena u okviru, koji islu obuzima u pravcu njezine visinske osovine i uređena za obrtno gibanje skupa s ovim okvirom, naznačena time, da sastoji od sustava dveju samostalnih posuda 5, 6, 12, 13 koje zajedno obuzimaju (zatvaraju) radni prostor te su po visini sklopljene u jedan poprečno okretljivi skup.

2. Stepka (bučka) prema zahtjevu 1, naznačena time, da sustav u okvirovoj konstrukciji tvore dvije shodne napramne podese.

3. Stepka (bučka) prema zahtjevu 1 i 2, naznačena time, što među gornju i doljnju posudu uložene su jedna ili više prolaznih srednjih česti 15, 20, 21 tvorećih zajedno sa posudama radni prostor i da prolazni otvor ove srednje česti odnosno njezinog sustava jest sužen.

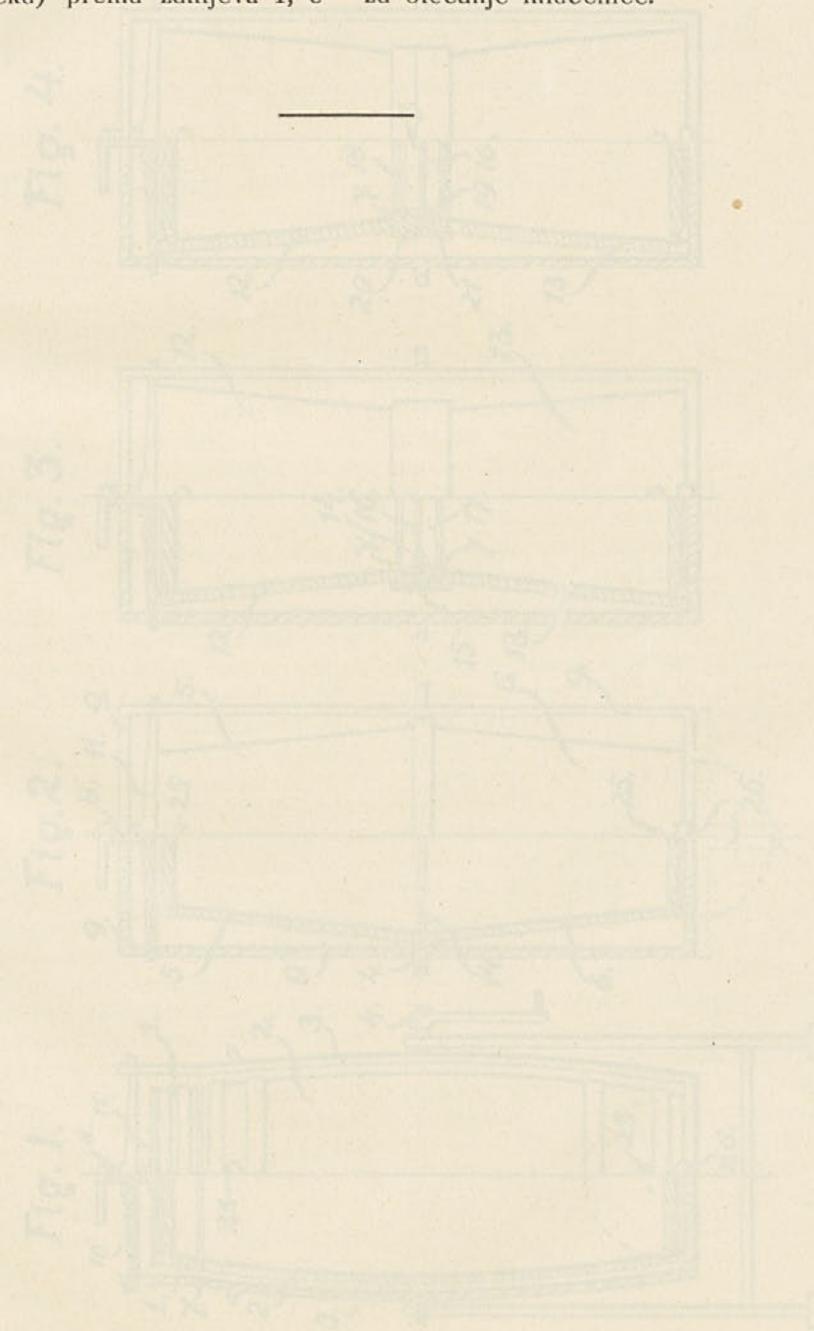
4. Stepka (bučka) prema zahtjevu 1 do 3, naznačena time, da njezina prolazna čest nosi mrežice 17, 18, 19, ili propustne stijene ili ustrojstvo za gnječenje (mijesenje).

5. Stepka (bučka) prema zahtjevu 1, e-

ventualno prema zahtjevu 2 i 3, naznačena time, što njezina unutarnja ploha 22 jest valovita i eventualno nosi valovite ili slične skupove.

6. Stepka (bučka) prema zahtjevu 1, eventualno prema zahtjevu 5, naznačena time, što okvirova konstrukcija jest gore prekinuta i dopunjena zatvarajućom konstrukcijom 8, 9, 10, 11, koja se može skinuti i koja prikopču sustav posuda.

7. Stepka po zahtevima 1—5, odnosno po 6, naznačena time, što su dna posuda unutra izbočena i providena strmo stršćima valovima (23, 24) i što se u steni kod dna svake posude nalazi propust 25 za olecanje mlačenice.

Stenka.

Fig. 1.

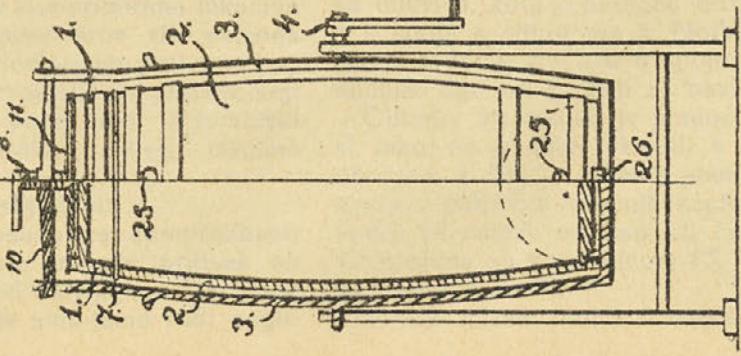

Fig. 2.

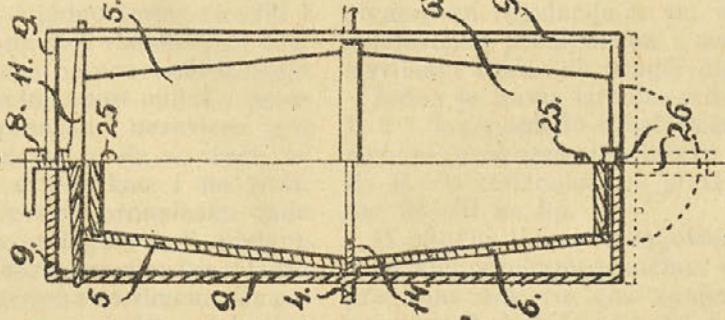

Fig. 3.

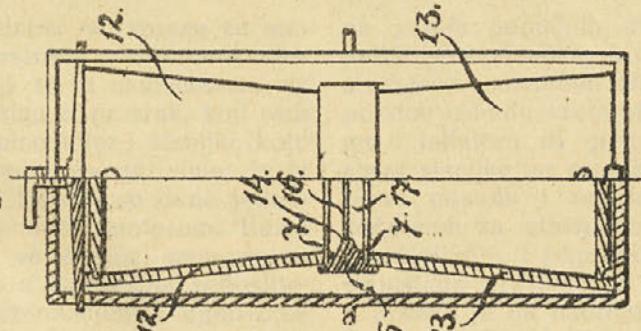

Fig. 4.

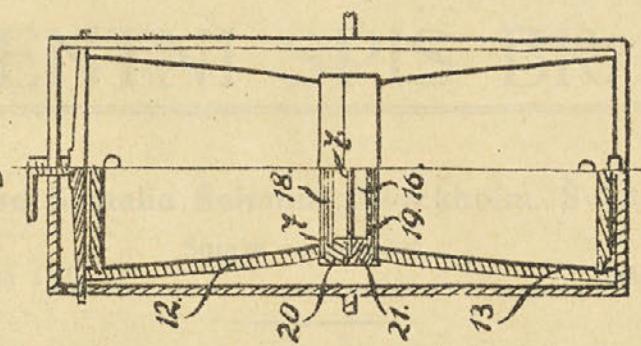

Fig. 5.

